

hrvatskom novinarstvu, publicistici i planinarstvu te aktivnog društvenog djelovanja, pa do mnogobrojnih putovanja koja su kulminirala putovanjem u Iran i detaljnim prikazom te važne azijske zemlje hrvatskim čitateljima. Bibliografija (str. 75-93) donosi izbor najvažnijih knjiga te radova i članaka u časopisima i novinama. Njezina opsežnost još je jedna potvrda o iznimnoj predanosti Tomislava Đurića područjima njegovoga interesa.

Zaključno se može reći da je knjiga *Crkvena baština varaždinsko-topličkog kraja* ispunila svoju osnovnu katalošku namjenu. Opisni tekstovi o sakralnim objektima pisani su na način da čitatelju pruže dovoljno osnovnih informacija, a praćeni su bogatim fotografskim materijalom koje je prikupio sam autor. Bio-bibliografska polovica knjige ima i leksikografsku vrijednost te predstavlja nezaobilaznu točku za svakoga tko traži dublji uvid u život i djelatnosti Tomislava Đurića.

Tomislav Bali

Ružica Vuk, *Ludbreška Podravina – gospodarski razvoj kao faktor transformacije*, Izdavačka kuća Meridijani, Samobor, 2009., 232 stranice

Ludbreška publika, a posebice povjesničari, geografi i gospodarstvenici, mogu biti zadovoljni novom knjigom o povijesti Ludbrega i okolice. Mr. sc. Ružica Vuk, asistent na Geografskom odsjeku PMF-a u Zagrebu, nakon godina mukotrpnog istraživanja objavila je knjigu o razvoju ludbreškog gospodarstva od razdoblja srednjovjekovnih veleposjeda do devedesetih godina 20. stoljeća. Uz korištenje mnogih izvora i zaista opsežnog popisa literature, 110 tablica, 133 grafikona i 50-ak fotografija, autorica je uspješno prikazala gospodarsko-demografski razvoj naselja današnje mezoregije ludbreške Podravine, dijela gornje hrvatske Podravine. Sela istočnog dijela nekadašnjeg Kotara Ludbreg potpala su 1931., (1953.) Koprivnici, odnosno današnjoj Koprivničko-križevačkoj županiji pa je promjena granica djelomično utjecala i na prostorni opseg autoričinog istraživanja. Knjiga je nastala kao magistarski rad Ružice Vuk, rođene u Slanju, dakle i same Ludbrežanke, a danas uspješne zagrebačke znanstvenice na području metodike geografije, predsjednice Hrvatskog geografskog društva, autorice više udžbeničkih izdanja za osnovne i srednje škole, višegodišnje predsjednice Državnog povjerenstva za natjecanje u znanju iz geografije. Ova knjiga pripada području ekonomske povijesti i historijske geografije, znanstvenih disciplina nedovoljno afirmiranih u današnjem hrvatskom izdavaštvu. Razvoj ludbreške Podravine u knjizi je prikazan kroz 4 velike cjeline – u prvoj, Pojava neagrarnih grana gospodarstva

na vlastelinstvima i posjedima, autorica promatra razvoj vlastelinstava, župskih organizacija i trgovišta od 13. do 18. stoljeća s naglašavanjem prekida razvoja u 16. stoljeću uzrokovanog osmanskim pustošenjima. Zanimljivost predstavlja i popis danas nestalih naselja poput Herbortije, Cenkovca, Januševca, Kiletinca, Brezovca itd. U poglavlju Manufaktura i prva industrija, pažnja je posvećena razdoblju od 18. do kraja 19. stoljeća kada se, uslijed ukidanja feudalnih odnosa i povećanja stanovništva, javlja višak radne snage koja se zapošljava u postojećim obrtničkim radnjama i manufakturama te novim djelatnostima poput trgovine, novčarstva, prometa i državnim službama. S više od 100 godina zakašnjenja u odnosu na ostatak Hrvatske i Slavonije, industrijalizacija je zahvatila ludbrešku Podravinu tek nakon Drugog svjetskog rata. 1953. poljoprivredno stanovništvo je činilo čak 82,7 % od ukupnog stanovništva, a taj se broj svakim popisom smanjivao shodno industrijalizaciji u ludbreškom kraju. U poglavlju Dominacija industrije u transformaciji prostora i prostornoj slici naseljenosti slijedi prikaz razvoja industrijskih grana: kožna, metalna, grafička, tekstilna, farmaceutska, prehrambena od početnih problema preko razdoblja intenzivne industrijalizacije do kraja 1980-ih kada je gospodarstvo već zahvaćeno krizom. U posljednjem poglavlju Suvremeno razdoblje – problemi i moguća rješenja, gospodarstvo ludbreške Podravine ušlo je u tranzicijsko razdoblje obilježeno privatizacijom, propašću nekih industrijskih grana, pojačanom nezaposlenošću, prestrukturiranjem proizvodnje, itd. Stanovništvo zahvaća sve jači proces centralizacije, depopulacija rubnih naselja, tercijarizacija. Riječi recenzenta dr. Dragutina Feletara velika su preporuka čitateljima: *Ružica Vuk svojoj je Podravini podarila knjigu za sjećanje, i sami Podravci u njoj će naći pravu istinu i objašnjenje promjena koje proživljavaju.*

Milivoj Dretar

800 godina slobodnog kraljevskog grada Varaždina 1209. - 2009. (urednik Šicel Miroslav, Kaštela Slobodan), Zagreb-Varaždin: Zavod za znanstveni rad Varaždin HAZU, 2009., 927 stranica

Varaždin je 2009. godine obilježio 800 godina privilegija slobodnog i kraljevskog grada, koje mu je u znak zahvalnosti podario Andrija II. Varaždin je na taj način postao prvi grad kontinentalne Hrvatske koji je dobio status slobodnog i kraljevskog grada, i kao takav bio uzor za ostale hrvatske gradove koji su te privilegije dobili kasnije. Ovaj veliki jubilej Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i njezin Zavod za znanstveni rad u Varaždinu u suradnji s Gradom Varaždinom i Varaždinskom županijom dostojno su obilježili realizacijom višegodišnjeg znanstvenoistraživačkog i izdavačkog projekta “800 godina slobodnog kraljevskog grada Varaždina 1209. - 2009.” Projekt je ostvaren

DRUŠTVO POVJESNIČARA GRADA VARAŽDINA
I VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

UDK 94(497.5-37Varaždin)
ISSN 1848-0837

**HISTORIA VARASDIENSIS
ČASOPIS ZA VARAŽDINSKU
POVJESNICU**

1

VARAŽDIN, 2011.

Nakladnik / Publisher

Društvo povjesničara grada Varaždina i Varaždinske županije

Za nakladnika / For the Publisher

Spomenka Težak

Uredništvo / Editor's board

Rajko Guščić, prof. (Varaždin)	Magdalena Lončarić, prof. (Varaždin)
dr. sc. Vladimir Huzjan (Varaždin)	MSc Ivan Obadić (Zagreb)
mr. sc. Suzana Jagić (Ivanec)	Spomenka Težak, prof. (Varaždin)
Ivančica Jež, prof. (Ludbreg)	dr. sc. Hrvoje Petrić (Zagreb)
mr. sc. Siniša Krznar (Zagreb)	Kruno Sudec (Varaždin)

Kontakti Uredništva / Editor's office

Franjevački trg 6, 42 000 Varaždin; tel/fax. 042/658 762;
e-mail: historiavarasdiensis@gmail.com

Glavni i odgovorni urednici / Editors in Chief

dr. sc. Hrvoje Petrić, MSc Ivan Obadić

Savjet časopisa / Journal's council board

dr. sc. Juraj Belaj (Zagreb), dr. sc. Neven Budak (Zagreb), dr. sc. Dragutin Feletar (Koprivnica), mr. sc. Ernest Fišer (Varaždin), PhD Zoltán Gózszy (Pečuh), dr. sc. Željko Holjevac (Zagreb), Siniša Horvat, prof. (Varaždin), dr. sc. Andrej Hozjan (Maribor), Damir Hrelja, prof. (Varaždin), dr. sc. Mira Kolar-Dimitrijević (Zagreb), Miroslav Klemm, prof. (Varaždin), dr. sc. Nevenka Krklec (Varaždin), dr. sc. Mirjana Matijević-Sokol (Zagreb), dr. sc. Janko Pavetić (Varaždin), prof. emeritus Franjo Ruža (Varaždin), akademik Franjo Šanjek (Zagreb), Marina Šimek, prof. (Varaždin), mr. sc. Eduard Vargović (Varaždin), PhD Leopold Toifl (Graz)

Grafički urednik / Graphic editor

Kruno Sudec

Naklada / Copies

300

Priprema i tisak / Layout and Print

Tiskara Zelina d. d. - Sv. Ivan Zelina

Časopis izlazi jednom godišnje. Cijena primjerka iznosi 100 kuna.

Časopis se objavljuje novčanom potporom Grada Varaždina, Varaždinske županije, Vindije d. d. i Bernarde Nova d. o. o.

Korice: Kartuša sa Sotterova atlasa iz 18. st. koji se čuva u Državnom arhivu u Varaždinu

Autor i oblikovanje korica: Kruno Sudec

Konačno oblikovanje i priprema korica za tisak: Studio Fotak